

Izhaja tedensko.
Poštnina plačana v gotovini.
Uredništvo: Narodni dom,
Tajništvo: Narodno - socijalistične stranke. Telef. št. 77.
Inserati po dogovoru.

NOVA PRAVDA

Posamezna številka stane K 1.50.
Upravništvo: Ljubljana, Gra-
dišče 7, levo. Telefon št. 77.
Naročnina: Mesečno 6 kron.
Glasilo NSS v Jugoslaviji.

Plačajte naročnino!

V števil. 34. »Nove Pravde« od 3. septembra t. l. smo one naročnike, ki so v zaostanku na naročnini opozorili na to s tem, da smo označili na naslovi z rdečilo svoto, ki jo še dolgujejo in priložili za vplačila položnice. Obenem smo objavili, da ustavimo »Novo Pravdo« vsem onim, ki do 10. septembra ne bi poravnali zaostale naročnine.

Ker smo se pri natančnem pregledovanju prizadetih naročnikov uverili, da je večina naših najboljših somišljenikov, smatramo, da so ti samo prezrli naše dosedanje opomine in le pozabili na ta mali dolg, kar se dogaja tudi pri vseh drugih listih.

Iz tega razloga smo se odločili, da jim za sedaj lista še ne ustavimo, pač pa, da vse one, ki nam dolgujejo naročnino, še enkrat prosimo, naj dotične malenkostne zneske takoj poravnajo. Kdor pa ne želi biti naročnik, naj list vrne s primerno opazko. Vsakogar pa, ki bo obdržal današnjo številko, bomo smatrali, da ostane naročnik in da hoče poravnati naročnino v doglednem času.

Vse naročnike pa prosimo, da nam, z ozirom na naše finančno stanje, ta korak oprostite. Saj je vsakomur jasno, da se mora vzdrževati list sam, ker nimamo nikake kapitalistične zaslombe. Zato pa smo popolnoma neodvisni in lahko hodimo svojo prosto pot.

Bodite uverjeni, da bo list vršil svojo dolžnost in da bo vedno le v oporo in zaščito našim sotrpinom.

Zato upoštevajte ta oklic!

Z narodnosocijalističnim pozdravom

Upravništvo.

Uradništvo in JDS.

Državni uradnik nam piše: Dan za dnem opazujem svoje tovariše vseh kategorij in oddelkov in ne morem se dovolj načuditi, da se med toliko množico inteligence najde tako malo število uradnikov, ki bi imeli smisel za politična vprašanja in njihovo važnost za lastno eksistenco. Še bolj čudno pa je, da se ti ljudje ne zavedajo velike moči in upliva, ki bi ga lahko zavzemali napram političnim strankam in celokupni javnosti, če bi se tega sploh zavedali.

Opazam pa, da se le prerado dogaja, da sledi uradnik slepo in brez prevdarka svojemu predstojniku in ta zopet najbližjemu hofratu. Pred tem se klanja vse, to se pravi pred njegovo navidezno avtoriteto, katero naslanja na moč in vpliv njegove politične stranke. In ta stranka je slučajno danes še JDS. Koliko časa še, se ne ve; brez dvoma pa ne več dolgo, ker ji bide zadnja ura.

Da bi se hotel uradnik zavedati, da mu morata biti javni interes in lastna dobrobit vse, hofrati nič kakor tudi ničvredna klikarska stranka le še coklja, ki ga ovirata in odvrčata od lastnega udejstvovanja, bi kmalu prenehale mnogobrojne pritožbe.

Ali državni uslužbenec še sedaj ne more uvideti, da hofrati in kapitalistična JDS za njega nimata ničesar odveč? Ali mar ne ve, da JDS kot stranka verižnikov nikdar ne bo na to pristala, da se cene življenjskim potrebščinam znižajo, ker je sovražnica vsakega socialnega preokreta? Kdaj sta še volk in ovca živela v miru skupaj? Kedo pa povzroča sedanjost draginjo, kdo grozi, da bodo spomladi pometali hišni posestniki vse uradništvo na cesto, ker hočejo demokrati odpraviti naredbo o zaščiti stanovanjskih najemnikov? Demokrati!

Razpasla se je med uradništvom neumna tradicija, da spada uradnik v demokratsko stranko. In ta ubogi nevednež voli to stranko, ji pomaga do politične moči in vlade — na to pa tarna nad nezadostno plačo, naraščanjem cen, pomanjkanjem živeža in obleke, stanovanjsko bedo in še drugim nebrojnim nadlogam.

Nesrečnež, kedo pa je temu kriv, če ne ti sam? Ali si res mogel kdaj verjeti, da ti bo verižnik dovolil višjo plačo in bo zato on plačal višje davke? Kaj pa imata vidva skupnega z velekapitalistom, industrijem, eksporterjem — on magnat, ti hlapec? Ali ne veš, da te gospoda rabi le v uradu in pri volitvah?

In končno, ali ne veš, če kapitalističnega tirana pri volitvah v strnjanih vrstah vržeš raz prestola in pahneš od vladne moči, da se potem tudi neha njegovo izkoriščanje? In potem, kako hitro bodo upadli hofratom visoki nosovi, kako bo naraščal ugled tvojih lastnih organizacij!

Da, te uradniške organizacije, ta sladko-kisla limonada! Kaj pa so storile sedaj, ko nam trka na vrata draginja in lakota, ko nam demokratiški verižniki izpred naših oči izvažajo naš lastni živež v tujino? Zakaj se niso volili v vodstvo organizacije ljudje, ki bi energično, neustrašeno, brez obzira na desno in levo stopili vladi na prste? Kako hitro bi klonili ošabni mogotci tilnike!

Davi nas stanovanjska mizerija; mi pa mirno trpimo, da bivši šušteršičijane, sedaj demokrat in državni uradnik Frelj prodaja naše interese in kot kolovodja pri gonji hišnih posestnikov napram našim ljudem meče tovariše na ulico.

Kaj je storila sedaj, ko trka lakota na duri, demokratska vlada za uradnika? Ničesar! in ničesar tudi ne bo storila do prihodnjih volitev, ko bo obljubljala uradništvu zlate gradove v oblakih.

Taka je pač kapitalistična stranka. Z eno roko pomoli uradniku malenkost, z drugo ga za to tembolj udari.

Uradništvo je volilo demokratsko stranko; želo je zato bedo in preziranje. Samo si je izkopalo jamo, v katero je padlo! in samo si je krivo mizerije, v katero je zagazilo. Še celo v lastne organizacije je volilo ljudi, ki podpirajo le kapitaliste, za člane organizacije pa niti sedaj pred katastrofo draginje ne mignejo s prstom.

Toda, ali ni sredstva, da se izogne uradništvo preteči bedi?

O, da; zapusti naj demokrate, da vtonejo v lastnem blatu in nagromadenih zločinah; naj se organizira v trdnih samozavestnih skupinah, stopi na plan ter zavpije v svet: »Mi hočemo kruha in obleke za nas in otroke; doli z izkoriščevalci!«

Jugoslavija.

Nova nasilja nad ljudstvom pripravljajo kapitalistični mogotci. Pripravlja se načrt za nov zakon o volitvah v narodno skupščino. Da se vzdrže mogotci na krmilu in zamašijo delavnim množicam usta, so si domislili novo lumparijo. Cilj gre za tem, da se za vedno odstrani nevarnost, da bi prišla današnja opozicija do vladne moči. Novi volilni zakon naj bi zato poznal le **večinske in manjšinske stranke**. Med večinske stranke bi štele one, ki delujejo v celi državi, dočim bi štele med manjšinske stranke one, ki nastopajo le v posameznih pokrajinah. Večinskim strankam se namerava že vnaprej zagotoviti večje število mandator in s tem delovanje manjšinskih onemogočiti ali celo ubiti. To usodo so namenili tudi nam narodnim socijalistom; povedano pa naj bo gospodi, da jih bodo narodni socijalisti že pri bodočih volitvah prav neprijetno iznenadili tudi na srbskih tleh in da so podle nakane sedanjih vladnih koritarjev udarec v vodo.

Demokrati in radikali se gledajo kot pes in mačka; to čivkajo že vrabci na strehi. Danes smatra vsa javnost razkol kot dovršen čin in je samo še stvar nekaj tednov, da pade težki udarec po glavah nasilnikov, ki so si z nasilnostjo priklicali lastni pogin. Demokrati sicer še klečeplazijo pri radikalih z milimi

prošnjami za nadaljnje sodelovanje, a vse kaže, da so slednji že končnoveljavno sklenili, da zaplešejo z demokrati smrti ples. Prvi glasovi te plesne muzike že odmevajo iz radikalnih listov, da se demokrati na vse kriplje trudijo, da bi jih prekričali. Vsakdo pa je danes v dno duše prepričan, da se podira eden glavnih stebrov nasilstva in povzročiteljev vse socialne bede.

Reorganizacija radikalov se pripravljajo. To se pravi, radikali nameravajo razširiti svojo stranko, ki je bila doslej izključno srbska, po celi državi tako, da bo imela svoje zastope tudi v Hrvaški in Sloveniji. Naši demokrati imajo torej vzroka dovolj, da se vesele dohoda njihovega neizprosnega sovražnika v najožjo domovino.

Ptiči pa so samostojni kmetje. Ko so zavohali nevarnost, da so njihovi demokratski ustanovitelji na smrtni postelji, so svojemu roditelju jaderno obrnili hrbet ter se približali največjemu sovražniku demokratov: radikalom. Ta črna nevaležnost lastnega otroka je pač najboljši dokaz, da je bil oče ničvreden. Kmetje si obetajo od novih radikalov večjih uspehov, seveda če bodo pokorno sledili vsakemu migu radikalov; drugače bodo sedli v toplo gnezdece klerikalci.

Slovenija.

Ptuj je dobil župana. Izvoljen je socialni demokrat Lozinšek. Kaj bo sedaj vlada ukrenila nas za enkrat ne briga. Za nas je merodajno samo eno. Izbirati nam je bilo med zastopnikom kapitalizma in med kandidatom ljudstva, dasi ni organiziran v naših vrstah. Naše načelo je boj kapitalističnemu nasilju, in potem tudi ni bilo dosti razmišljati kedo nam je bolj raven: kapitalist, ki bi mu mi z našimi glasovi zopet pripomogli do moči in nasilstva, ali zastopnik ljudstva, ki mora že v zmislu programa svoje stranke zastopati interes proletarca. Če je pa Lozinšek nemčur, je pa to zadeva njegove stranke, ki naj opravi sama z njim. Mi smo volili socijalista ne pa nemčurja Lozinška, načelo ne osebe!

Zmeda nad zmedo vlada glede ljubljanskega župana. Da onemogoči mladinska klika potrditev izvoljenega ljubljanskega župana tov. Antona Peska, si je izmislila največjo lumparijo, kar jih pozna zgodovina našega naroda. Šla je ta klika tako daleč, da nas je oblatila pred celo Evropo kot narod svinjarjev in obrekovalcev. S pomočjo ptujskega okrajnega glavarja, kateremu je poslanec Brandner javno očital poneverbe in umazane kupčije z demobilizacijskim blagom, je ustvarila bajko o Peskovi nemoralnosti in začasno res preprečila potrditev. Med tem je vlada razpisala nadomestne volitve za izpraznjene komunistične mandate in bi se imela ta staroavstrijska procedura vršiti na dan narodnih žrtev dne 20. septembra. Pesek pa tudi ni držal križem rok; prišel s tehtnim dokazilnim materijalom, da so lopovi ptrovski obrekovalci in njihovi pomagači, in danes ga ni človeka, ki bi še verjel lumpom iz delniške tiskarne.

Obrekovalci pa so med tem tudi že zavohali, da stopa Pesek njihovim

pomagačem na prste, da se utegne še pred volitvami župana otresti vse obrekovalne golazni, ki se je obesila nanj, in zato so sklenili, da izsilijo takoj volitev župana, še predno se Pesku končno posreči pred sodiščem razkrinkati obrekovalce. Vlada je kot ponižna dekla ustregla tudi tej zahtevi mladim in tako bomo v nekoliko dneh doživeli nad vse smešne dokaze konfuzije in zlobe, s katero vodijo državotvorneži volilce in davkoplačevalce za nos. Niti turška kakor tudi zloglasna avstrijska uprava pa nista bili zmožni nakopiti v eni zadevi in v par tednih toliko zmede, kot se je to posrečilo našim državotvorcem. Dobro pa je, da bodo volilci prav kmalu napravili konec demokratskim orgijam.

Narodnosocijalistična stranka je priredila zadnji teden po deželi in v Ljubljani obilo shodov in zborovanj, ki so bili vsi zelo številno obiskani. Nastopili so kot govorniki poslanci, člani načelstva in krajevnih organizacij. Namen shodov je bil, objasnitev političnega položaja, vzroki draginje in nameravani protikrepi — v Ljubljani, pa tudi objasnitev Peskove afere in obsodba demokratskih obrekovalcev. Zborovalci so povsod brez izjeme obsodili demokratsko gonjo ter izrekli zaupnico stranki in tov. Pesku, kateremu je zaupanje volilcev najvišje zaščitenje.

Ciril-Metodova družba je imela dne 8. t. m. v Ljubljani svojo 32. glavno skupščino. Prvomestnik je pozdravil zborovalce in se spominjal smrti pokojnega kralja Petra. Predočil je navzočim trpljenje naših podjarniljenih koroških in primorskih bratov. Nato so se vršili pozdravi zastopnikov raznih korporacij. Temu so sledila poročila družbenih funkcionarjev. Iz blagajniškega poročila sledi, da je imela

družba ogromne izdatke in da potrebuje prav izdatne podpore, če hoče svojo kulturno in obrambno nalogo med našimi zatiranimi brati izvrševati. V vodstvo družbe so bili za dobo treh let izvoljeni večinoma dosedanji

funkcionarji. — Naša dolžnost pa je, da podpiramo našo CMD z vsemi silami ter tako sodelujemo pri velikem kulturnem delu za rešitev naših podjarmljenih bratov.

Pogovor z ministrom Kukovcem o stanovanjski krizi.

Minister Kukovec: »Moja dolžnost je povedati onim, ki mislijo, da bode oblast staroavstrijsko stanovanjsko nasilje nadaljevala, da je to po sedanjem stanju popolnoma izključeno!«

Najemnik: »Torej mislite v resnici, kot je to poročalo uradno glasilo »Jutro«, spomladi v zvezi s hišnimi posestniki pometati na cesto vse stanovanjske najemnike z družinami vred? Kam pa naj gredo ti bedneži?«

Kukovec: »Vladno razpolaganje s stanovanji je brez dvoma krivica na obe strani.«

Najemnik: »Gotovo neprimerno manjša nego razpolaganje s življenjem in imetjem milijonov proletarcev in to najboljših, ki gredo za državo v boj. Pustite g. minister sedaj še hišne posestnike, da žrtvujejo nekaj za javni blagor v socialnem interesu, ko niso imeli prilike duhati smodnika!«

Kukovec: »Gre se za interese hišnih posestnikov, ki so skoro vsi organizirani pri demokratih. In Frelj, saj poznate tega dičnega državnega uradnika, on sam ni za to, da bi delavec in uradnik še nadalje gospodovala nad hišnimi gospodari. Ubogi siromaki, kako se mi smilijo!«

Najemnik: »Vam prav rad verujem g. minister; toda povejte mi, kaj naj stori uboga stanovanjska para, ko ga boste vrgli na spomladanski dež?«

Kukovec: »Povem vam, da se bode vživeti občinstvu v potrebo, s svojimi nogami hoditi tudi v tem vprašanju in ne klicati le na pomoč oblasti.«

Najemnik: »Gospod minister, zato vas pa imamo; če nas pa mislite metati iz stanovanj na cesto, potem pa ni treba za nas ne vašega socialnega stolčka. Zakaj pa vendar potem imamo državo, ali občino, če ne misli ščititi milijonov bede in gorja?«

Kukovec: »Sprijazniti se bode z neizogibnostjo, da imamo ozdravitev razmer iskati le v približevanju k svobodnemu dogovarjanju in k privatni inicijativi.«

Najemnik: »Prav lepa za Vas ta privatna inicijativa g. minister, ki sedite na milijonih; svobodno dogovarjanje s hišnim kapitalistom pa bo v bodoče po vaši zaslugi brca proletarcu.«

Kukovec: »Naj si vsak sam pomaga; jaz pa pravim privatna inicijativa...«

Najemnik: »Kaj pa državna podpora, stanovanjske zadruge, krediti, znižanje uvoznih tarifov in carin za stavbeni material, les iz državnih gozdov po lastnih cenah? Povejte nam g. minister, čemu pa imamo državo, državno skrbstveno oblast? In čemu ne zida država za svoje nameščence in urade lastnih stavb, dočim zahteva to od bank in podjetij? Čemu zaseda erar privatna stanovanja, da morajo stranke iz stanovanj, ki so zanje zidana? In

čemu kupuje za milijone privatna poslopja, ki bi lahko zidala skoro za isti denar nova uradna poslopja?«

Kukovec: »Zahteva, naj država zida, je z ozirom na državne finance otroška...«

Najemnik: »Torej vidite; država ne more zidati, ko razpolaga z neomejenimi krediti in milijardami; kako pa naj potem zida ubogi najemnik? Ali ni bila dosedanja naredba pametna vsaj v toliko, da je tudi hišnemu lastniku priznala dostojno najemnino, ki je najemnika itak dovolj obremenjevala?«

Kukovec: »O staroavstrijskem stanovanjskem nasilstvu ne more biti več govora; naredba je uzakonila brezpravnost hišnega posestnika, ki je žalibog še danes ni bilo mogoče odpraviti...«

Najemnik: »Zato boste pa brezpravnosti izročili milijone stanovanjskih najemnikov. Spomladi bomo imeli torej cele kolonije teh izobčencev na cestah, ker ne bodo imeli sredstev, da bi licitirali za dosedanje prostore in nasitili maščevalno požrešnost hišnih oderuhov! Vprašajte vendar obrtnike, koliko plačujejo povišane najemnine za lokale! In kedo so ti hišni posestniki? Ne veste li, da so to ljudje, ki hočejo živeti od tujih žuljev in lastne lenobe? In požrešnosti teh parasitov hočete izročiti vi celo usodo državnih nameščencev? Ali pa nameravate morda vsakemu uradniku in delavcu početvoriti plače, da bodo nasitili nenasitne žepe vaših ljubljencev? To pa vendar sami veste, da delavec in uradnik zidati ne moreta, odkod pa naj vzameta denar in kredit?«

Kukovec: »Povedal sem vam že, da država ne more zidati; k večjem o kreditih bi se dalo morda še govoriti...«

Najemnik: »Seveda takrat, ko bo že vse na cesti! — Toda poslušajte g. minister; povedal bi vam lahko, kako se trudijo lajšati stanovanjsko bedo in stavbeno gibanje po tujih državah, zlasti na Češkem! Povem vam naravnost krasne ideje in tudi denar se dobi tam. Seveda se jim gre tam v resnici za odpravo stanovanjske bede, ne pa za zaščito hišnih oderuhov. Ne bilo bi nam treba drugega, nego da prepisemo tozadevne zakone in izprešamo nekaj milijonov vojnim dobičkarjem, ki niso smodnika volali. Poglejte no: enkratna oddaja premoženja. Prepričan sem, da bodo verižniki, ki so vsi pripadniki demokratske državotvorne stranke in veliki jugoslovanski patrijoti, prav radi žrtvovali nekaj milijonov za olajšanje socialne bede v naši mladi državi. Prepričan sem, da bi še celo vi sami nekaj žrtvovali.«

Kukovec: »Molčimo o tem, ali nimate nič bolj pametnega?«

Najemnik: »Še nekaj, g. minister. Baš te dni smo imeli krasno priliko občudovati, kaj vse lahko dovrši organiziran kapital z državno podporo. Ljubljanski velesej! Čez noč so zrastle iz tal luksurijsno opremljeni paviljoni za enkrat samo za desetdnevno uporabo. Vzemimo, da bi se iz istega materiala

postavile lesene stanovanjske hišice, notranja višina tri metre mesto šestih, bi imeli z istimi stroški hipoma stanovanj za okroglo 250 do 300 družin, in to prav lične in trpežne hišice, odnosno večje solidne stanovanjske barake. In pri tem bi se ta lesena stanovanja skozi večletno stalno uporabo celo rentirala! — Vidite g. minister, kar je znala država z vsestransko podporo, voznimi olajšavami itd. ukreniti v povzdigo industrije in obrti, bi bila njena dolžnost, da stori isto v olajšanje stanovanjske bede. In pri vsem tem bi spet zaslužila obrtnik in trgovec, najemnik pa bi prišel do stanovanja, za katero bi rad plačal svoj delež.«

Kukovec: »Imate še kaj?«

Najemnik: »Za danes ne; zadovoljen bom, če boste to vpoštevali.«

20. september.

Trinajsta obletnica se povrne v torek dne 20. septembra, odkar so podrlje krogle podivjane avstrijske soldateske na Pogačarjevem trgu dvoje mladih življenj Adamiča in Lundra.

Takrat, ko nas je tlačila še avstro-germanska pest, smo se za hip streznili in povzpeli celo do požrtvovalnosti, da smo nabrali za spomenik žrtvam svoto okroglih 15.000 kron. Kipar je celo napravil model, ki je bil, če se ne motim celo razstavljen občinstvu na ogled.

Med vojsko je zadeva zaspala in tudi avstrijski teror ne bi bil dopustil spomenika, priče avstrijske krvoločnosti.

Po prevratu je nekdo sprožil postavitev spomenika in pri tem stavil skromno vprašanje, kaj je sedaj z nabranim 15.000 kronami.

Toda odbor se ni ganil, niti se ni ganila avstrijska konservativna »narodna« vlada, ki je imela le dovolj besed obsodbe in ogorčenja, da so naši Primorci prebrnili spomenike Habsburgovcev in Radeckija.

Če so ljudje, ki jim je bila poverjena vsota 15.000 kron in skrb, da se postavi žrtvam dostojen spomenik, pozabili na svojo narodno dolžnost, pa si usojam staviti vprašanje: kaj je z denarjem in čemu se še do danes ni postavil spomenik? In če se gotovi krogi že spomenika, kot priče naše prve revolucije boje, odnosno da je treba danes več denarja, čemu se zbirka ni nadaljevala, ali pa: čemu se denar ni porabil vsaj za dobrodelni namen?

Če je denar morda avstrijska vlada zaplenila, ali niste znali najti po demobilizaciji dovolj kritja iz prodanih avstrijskih vojnih zalog?

Prav vljudno prosim hitrega pojasnila, da ne bo mislilo občinstvo, da se je patrijotizem oficijelnih narodnjakov ohladil ali pa da je denar celo nekam — izginil!

Vsekakor pa bo treba zadevo na novo vzbuditi ali pa preiskati.

Od novega občinskega sveta pa, ki je dobil sedaj v svojo sredo nad polovico novih modernejših ljudi, pa pričakuje javnost, da dobimo prav v kratkem tudi v Ljubljani po zgledu drugih mest ulico ali trg 20. septembra.

Dolžnost slovenskega naroda pa je, da postavi žrtvam, ki so padle pod avstrijskim nasiljem, dostojen spomenik.

Gospodarstvo.

Občinski agrarni odbori.

Ministrstvo za agrarno reformo je razpustilo vse občinske agrarne odbore in naredilo, da se izvedejo nove volitve. Do konstituiranja novih odborov delujejo še stari odbori. Volitve se bodo vršile ne samo v občinah, katere so že lani volile občinske agrarne odbore, ampak tudi po onih, katere sedaj priglasijo svojo interesiranost pri izvedbi agrarne reforme. Naravno je, da morejo biti interesirane samo one občine, v katerih območju ali neposredni bližini se nahaja veleposestvo. To izjavo interesiranosti izdaja občinski urad; ista vsebuje poleg imena interesirane občine in veleposestva, navedenega z imenom lastnika, na katerem je interesirana, na kratko tudi razloge, na katere opira svojo neposredno interesiranost. Izjava interesiranosti naj se pošlje Agrarni direkciji v Ljubljani; pošlje pa naj se le v slučaju, če ni bila že dosedaj interesiranost prijavljena, oziroma odbor izvoljen. Ta prijava je velikega pomena in neobhodno potrebna za konstituiranje občinskih agrarnih odborov. Brez te izjave ne more se vpoštevati prošnje bodikaterega si posameznega. Brez te izjave ne more se lani, da nekateri občinski uradi oziroma njihovi župani, četudi so bile občine interesirane, niso priglasili interesiranosti. Krivda leži v tem, da si niso bili vsi župani svesti velike važnosti občinskih agrarnih odborov oziroma da niso — hote ali nehote — vršili iz posebnih razlogov svoje dolžnosti. Občinarji teh občin niso bili vsled tega sodeložni dobrot agrarne reforme. Pojedini občinarji so sicer pozneje reklamirali, a njih reklamacij ni bilo mogoče vpoštevati, ker je samo občinski urad legitimiran, da prijavi interesiranost. Radi tega se priporoča občinarjem, da v interesiranih občinah kontrolirajo občinske urade oziroma župane, da li so se priglasili za agrarno reformo.

Ko pridejo izjave interesiranih občin, katere so lani niso priglasili, se odredijo takoj volitve za občinske agrarne odbore.

O naraščajoči draginji piše »Avtonomist«: Prišla je, kakor smo že zdavnaj napovedovali. Cena vseh pridelkov in izdelkov je začela pretekli teden s tako naglico skakati navzgor, kakor za časa avstrijskega vojnega poloma. Vse tolažbe na »boljše čase« in napeto pričakovanje po izboljšanju valute se kar noče uresničiti: cene rastejo od dne do dne in nikjer še ni videti konca, in sicer rastejo cene živil in cene industrijskega blaga. Država sklepa sicer naredbe o pobljanju draginje toda vse take naredbe so prazne in brez vsakega učinka. Draginja se da ozdraviti samo s pametnim in urejenim državnim gospodarstvom, ki vzbuja pri naših denarno močnih sosedih zaupanje in nam pridobiva prepotrebni kredit. O tem poglavju smo napisali že več člankov in tam izraženim mislim nimamo prav nič za dodati. Dokler država ne bo imela točnega pregleda nad dohodki in stro-

Podlistek.

Ljubljanski velesej, mali obrtniki.

Naš prvi slovenski odnosno jugoslovanski velesej je razočaral nas domačine, razočaral pa je osobito naše sosede, ki niso imeli pod političnim, trgovskim in obrtnim prisiljenim avstrijskim vidikom prilike, da bi nas prav spoznali. Nismo pričakovali tega uspeha in cel naš industrijski in trgovski svet ima v tem priznanju najlepše zadostčenje za dolgoletni trud, za požrtvovalnost, ki je šele s tem sejmom prodrla ledeno skorjo manjših preziranih narodov in stopila v krog svetovnih trgov, ki izdelavajo, kupujejo in prodajo v izmeri ali kakovosti veleproducentov, industrijcev in trgovcev. Vstopili smo s tem sejmom v svetovni trg in pokazali sosedom, Evropi in svetu, da smo ravno Slovenci v naši ujedi-

njeni državi tisti, ki prednjačimo, dasi številno najmanjši v okviru naše krepke, bogate države, o kateri je ob priliki prihoda v Ljubljano izrazil naš kraljevi namestnik, da nas sosede ne samo vpoštevajo in spoštujejo, marveč, da se nas tudi boje. Nismo zmožni samo od narave jemati, kar nam da ona kot rodilja svetov. Pokazali smo, da znamo njene bogate darove, s katerimi je narava osobito oblagodarila Jugoslavijo, tudi izdelovati in jih plodonosno vnovčevati. Priznam vsestransko uspehe našega veleseja. Priznati pa mora tudi vsakdo onemu, ki izraža priznanje, in ima najboljši namen izpopolnitve, da se ga smatra za delavca, ki je delal in hoče še dalje in višje delati. — Torej ne da bi hotel efekt sejma zmanjšati, še menj, da bi hotel pomen njegov in doseženo višino krčiti, marveč v dobrem namenu izpopolnitve, navedem par točk, ki naj tvorijo na podlagi dosedanjihkušenj smernice za bodočnost.

Že v naslovu sem povedal, da hočem pojasniti v naslednjih vrsticah stališče malega obrtnika napram sejmu. — Predvsem poudarjam, da ravno zibelka večje obrti in industrije, to je malo obrtništvo, ni prišlo na tem sejmu do tiste veljave, ki mu je bila predvidena pri zasnovitvi sejma. Predlog, ki ga je stavil ob priliki utanačenja smernic našega sejma, ni bil po dosedanjih skušnjah gotovo vsaj deloma pripeljal na sejm tudi malega obrtnika, izvoz in temelj naše veleindustrijske trgovine. — Toda žal, naš mali obrtnik je izostal in gleda in se veseli ob strani veleuspehov velesejmarjev. Poudarjam pa ponovno, da je današnji sejm, ki nas je postavil v krog prvoboriteljev, izšel zopet v viru iz krogov malih obrtnikov, iz kroga deželne zveze obrtniških združenj v Ljubljani. — Da ni prišlo malo obrtništvo na tem sejmu do te veljave, ki jo zasluži s svojim delom pa so sledeči vzroki: Za posameznika, malega

obrnika igra veliko vlogo cena. Skupno razstavljanje na tem sejmu ni prišlo, razun malih izjem, do veljave, ker so bili kljub temu posamezniki osamljeni in se kljub priznani dobri organizaciji slovenski posamezne stroke še niso mogle v tem smislu zediniti v tisto močno skupino, v kateri pride tudi vsak posameznik do veljave in vpoštevania. V to svrhu bi bilo umestno, da se posveča večja pozornost za naše obrtno nadaljevalne šole osobito pa za naš naraščaj. Brez njega ne bomo imeli dobrih teoretično in praktično izobraženih in izurjenih obrtnikov, in brez teh ne bomo imeli veleindustrijcev.

V obrtno nadaljevalnih šolah imamo uvedene razstave vajenskih del. Najboljša dela vseh teh razstav naj bi se zedinila v močno razstavo v Ljubljani in tu je pot, ko pride najmanjši obrtnik do javnosti. Za to priliko pa bi se uporabil velesej. Ko se mudim že pri točki o obrtnih šolah je treba poudariti,

ški, dokler ne bo stroškov uravnala po dohodkih in ne narobe in dokler ne bomo dobili redno poslujoče finančne in davčne uprave v celi državi, ne bo kredita, ne bo valuta ozdravela in ne bomo živeli ceno.

— **Krompir za mesto Ljubljana.** Občinstvo se opozarja, naj nemudoma naroči pismo ali z osebno prinesenim naročilom pri mestnem tržnem nadzorstvu, magistratu, količino krompirja za celo leto. Vsem strankam, ki naroče nad tri vreče, to je nad 200 kilogramov krompirja, se bo krompir dostavil na dom. Na trgu se bo krompir razprodal v najmanjši količini 80 kg, ker je razprodaja na drobno tehnično preveč otežkočena. Cena krompirja bo 3,30 K kg. V naročilu naj se navede točen naslov.

— **Izplačila 90% priznanic.** Generalni inšpektorat finančnega ministrstva je končal priprave in zbiranje od raznih denarnih zavodov in bank za zadržanih 20% kronskih bankovcev o priliki žigosanja denarja. Sedaj se v generalnem inšpektoratu vrše priprave za izplačilo odtegnjenih 20%.

— **Draginja in izvoz v Italijo.** Zadnje čase rastejo cene raznemu blagu kar skokoma. Nekoliko je temu vzrok še vedno trajajoča suša. Vendar bi ta morala cene mesa znižati, ker primanjkuje krme. Toda cene mesa rastejo, in mesarji vsled maksimalnih cen niti nočejo prodajati. Priznati moramo, da je za vsako državo boljše, ako njen izvoz presega izvoz. A vendar mora država najprej skrbeti za lastne državljane. Danes pa izgleda stvar drugače. Ne samo da se ne poskrbi v zadostni meri za prehrano državljanov, ampak podpira se zelo največje sovražne naše naroda in največje barbare celega sveta — italijanske fašiste, ki so nam v Trstu požgali že zadnjo slovensko stavbo. Koliko živine se danes izvozi v Italijo, da se ti razbojnik maste ob našem mesu in dobijo novih moči za požiganje. Izvoz živine imajo v rokali celo ljudje, ki se na isto prav nič ne razumejo. Vsled ugodne valute Lire napram našemu dinarju plačujejo ti ljudje take cene za živino, da v našem denarju (1 Lira = 8,50 K) mi teh cen ne bomo mogli plačevati. Priznati moramo, da je za kmeta to dobro, a vendar obstoja nevarnost, da se bode preveč živine izvozilo. Zato naj se pravočasno store v to potrebni koraki. Skrbite za odpravo bede ljudstva pa vam ne bode treba vedno izdajati postav in »obznan« zoper komuniste in protidržavne elemente, ker sicer boste mogli izdati tako obznanje proti sebi samim, kot ste vi faktično večji protidržavni (ne protivladni!) elementi nego oni, katerim to očitajte. Več smisla za socialno pravičnost manj korupcije in žepnega patriotizma, pa bodo zginiti protivladni elementi, ali po policijskem razumevanju — protidržavni. Ako si danes proti istim, si protidržaven!

Socijalni vestnik.

Graditev lesenih hiš.

»Jugoslovanska borza« priobčuje sledeči članek, ki utegne sedaj ob času stanovanjske bede tudi marsikaterega naših čitateljev zanimati.

»Na eni strani splošno pomanjkanje stanovanj ne le po mestih ampak tudi po trgih in vaseh, na drugi pa restavracije upuščenih krajev in eventualne kolonizacije spravljajo na dnevni red zelo važno vprašanje: Kako od pomoči temu pomanjkanju in kako v kratkem času zgraditi zadostno število hiš. O tem velevažnem vprašanju, so se čuli že številni predlogi, da bi se namreč pričelo z graditvijo lesenih hiš, ki so v drugih državah že davno v uporabi in ki so se tako s higijenskega stališča, kakor s stališča trajnosti pokazale kot vrlo ugodne. Pri nas bi se to tem bolj moglo uveljaviti, ker smo na lesu, bogata država in ker bi na ta način lahko odpomogli krizi, ki je velika in občutna pri vseh slojih našega naroda. Dasi je v teoriji to vprašanje že od strokovnjakov so-

da je nujno potrebno, da se obrtne in obrtno nadaljevalne šole poddržajo in da poučujejo na njih strokovnjaki-rokodelci, ki so teoretično in praktično izvežbani. Ti morejo nuditi vajencu, vsestranski poduk.

Res je, da je dosegel ljubljanski sejm tak uspeh, ki ga lahko zavidajo vsi drugi socijalni in gospodarski krogi, ki se pečejo s socialnim gospodarskim delom. Pokazal je ta sejm kaj zmoremo, ni pa pokazal kaj zmore tisti, ki ne more priti danes do veljave radi finančnih razmer. Imamo male obrtnike, ki tiče v svojih delavnicah in delajo z enim ali dvema pomočnikoma in z vajencem kot mravlje. In marsikdo od teh ima strokovno znanje in zmožnost, ki daleko nadkriljuje marsikoga, ki dela v širokem obsegu, ker ima zato dovolj sredstev. In te ljudi moramo privedi na sejm in tudi njihovo delo pokazati množicam. Tudi imajo pravico, da pokažejo svoje delo na velesajmu in da

glasno rešeno, se ono v praksi vendar ne izvaja, kot da bi nihče ne imel korajže, da tudi v praksi sklep izvrši. Danes navajamo zopet dvoje dejstev, ki govore v prilog temu vprašanju:

Javimo, da je inženir g. Rudolf Suhly iz Sarajeva konstruiral ceneno in dobro leseno hišo. Sedaj je »strokovna komisija« »Udruženja jugosl. inženierov i arhitekta« iz Sarajeva pregledala zgrajeno hišo in podala sledečo izjavo:

1. Hiša je zgrajena na površini od 80m², ima 3 sobe, kuhinjo, shrambo za jedila, kopalno sobo, hodnik, prostrano stekleno verando in obširno podstrešje. Zgrajena je vsa iz lesa, pokrita je z opeko, dimniki so jekleni in izolirani z azbestom. Deli, kjer se dotika dimnik lesa so izolirani poleg azbesta s 5 cm debelo plastjo pepela, in ravno tako tudi vsa mesta, kjer se nahajajo peči. Vsled te praktične izolacije je vsaka nevarnost ognja izključena.

2. Cela hiša razen krova sestoji iz dvojne stene med katerima je 84 mm širok prostor, ki služi za izolacijo proti ognju in solnčni temperaturi. S higijenskega stališča je stanovanje v taki hiši neoporečno.

3. Pri pogledu komisije je bila temperatura na soncu — 29 stopinj v senci 22,8 stopinj dočim je znašala temperatura v hiši le 14½ stopinj C.

4. Konstrukcija hiše je taka, da je nje trajnost za dobo od 40 do 50 let popolnoma zasigurana.

5. Cela sestava hiše je tako trdna, da z lahkoto kljubuje tudi največji burji in potresu: vsled tega ima lahko tudi 1. nadstropje in lahko zavzema različne dimenzije.

6. Po količini porabljenega materiala se njena teža računa na 22.000 kilogramov. Na koncu tega zelo odličnega poročila naj povemo še to, da je mogoče več takih hiš zgraditi tudi popolnoma nedeljeno. Čuli smo, da je celo nemška vlada podala ponudbo, da nam na račun vojne odškodnine po nizki ceni zgradi številne lesene hiše. Upamo, da se bo tudi naša vlada zavzela za to velevažno vprašanje in odpomogla občutnemu pomanjkanju stanovanj, s malimi stroški in v kratki dobi.

Nečloveško postopanje stanovanjskega urada v Mariboru. Kakor smo že poročali, je bil uradnik državnega obmejnega komisarijata g. Jos. Kolenc z naredbo ministrstva notr. zadev premeščen iz Rakeka v Maribor. Mož se je ukazal uklonil ter prišel s svojo rodbino osmih oseb v Maribor. Vključ vtrajnemu iskanju pa do danes ni mogel dobiti niti skromne sobice, čeravno je opozoril stanovanjski urad na 7 razpoložljivih stanovanj. Na uradu ga niti poslušati nočejo. Mož mora s kopico drobnih otrok in z ženo, ki je v sedmem mesecu nosečnosti, spati v pisarni komisarijata na goilih tleh, a to šele po prihodu zadnjega vlaka. Ob pol 4. uri zjutraj ob prihodu prvega vlaka pa morajo oditi, nakar morajo otroci z bolehalo in nadežno materjo celi dan pri vsakem vremenu prebiti na prostem v parku. Na hrano morajo hoditi v gostilno. Kaj se to pravi pri tako številni rodbini in ob skromni plači, si lahko vsak izračuna. Obupan mož je na vse pripravljen. Kje je urad za zaščito dece? Ali so naše oblasti res izgubile vsak čut človečnosti?

Invalid nam piše: Kakor pripovedujejo invalidi, ki so bili nekaj časa pod Italijanom, znaša na Italijanskem invalidska pokojnina najmanj mesečno 100 lir ali 800 kron. In kaj se uganja pri nas z invalidi? Le ti dobijo pri nas večinoma mesečno po 30 K do 50 K, to je toliko, da se zamoreš v skrajnem slučaju en dan preživeti. Tri leta že traja ta položaj. Sedaj pa so koritarji

jih ne poznamo po skromnih napisih in malih izložbah. — Pa ne velja to samo za mestno obrtništvo. Dežela, tudi ta mora priti v poštev. Imamo po deželi obrtnike, ki so strokovno visoko izobraženi. Delali so v svojih strokah že po vseh delih sveta. Vrnili so se domov rodoljubi, da si ustanove svoje ognjišče na domači zemlji. S sabo pa so prinesli skušnje in znanje ter trdno voljo za delo. Ti marljivi prvoborci naše obrti morajo priti pri velesajmu v poštev. Nuditi se jim mora prilika, da pokažejo i ti svoje izdelke. Če se to izvede ne bo samo v veliko korist celoti marveč plačilo in priznanje našemu pridnemu, marljivemu in strokovno izobraženemu malemu obrtništvu po mestih in deželi. — Upamo, da se bode ta dobrotah nasvet pri drugem sejmu vpošteval in razmeram prikladno udeležil.

uvideli, da to ne gre več tako. Izboljšati hočejo invalidom položaj in to kar čez noč. Stvar je nastala za enkrat silno nujna, tako nujna, da so dali invalidom cele Slovenije le 7 dni časa za zglastev pri županstvih v svrhu ponovnega nadpregleda, kateremu bo potem sledilo izboljšanje položaja invalidov. Sedaj pa poslušajte! Invalidi, ki bi, bodisi iz kakršnegakoli vzroka, po lastni ali tuji krivdi, sedemdesetni rok za zglastev zamudili, se kratkomalo ne smatrajo več za invalide ali vsaj ne za take, ki bi bili izboljšanja njihov položaj vredni. Med zadnje spadam tudi jaz. Ker nimam denarja, da bi si naročil časopise in ležim že dalje časa bolan v postelji, sem zvedel šele deveti dan po naključju o odredbi, ki se tiče zglastev. Krevsal sem deveti dan k županu. Ta pa mi je rekel: »prepozno, vse zamujeno; kdor se ni pravočasno zglastil, bo kot invalid črtan.« Jaz: »povejte mi vendar, kako naj bi se bil pravočasno zglastil, če me ni nikdo o tem obvestil?« Župan: »tega jaz tudi ne razumem, ampak oni, ki so to odredili, že vedo, da bi se bili tudi v tem slučaju lahko pravočasno zglastili, če vam ni bilo o tem ničesar znano. Saj vendar veste, da so oni bolj študirani ljudje kot smo mi.« »Tega bi sicer ne verjel« sem dejal, pač pa verujem, da so tako kunštni ti dobrotniki invalidov, da so bili prepričani, da bo prav lepo število zamudnikov, ako se določi kratek rok za zglastev. Da da, demokratsko-radikalni režim.

Strokovni pregled.

— **Strokovna šola za puškarstvo v Kranju** se odpravi začetkom meseca oktobra t. l. Dan se bode pozneje naznanil. — Vpisovanje se vrši dne 20. t. m. od 9. do 12. ure dopoldne in od 2. do 4. ure popoldne. Sprejemni pogoji: Absolvirana ljudska šola, starost 14 let (to starost mora doseči učenec v tekočem šolskem letu) in telesna usposobljenost. Učenci se imajo predstaviti v spremstvu roditeljev ali njih namestnikov in se izkazati z odpustnico ljudske šole, rojstnim listom in domovnico. Vpisnine in šolnine ni nobene. Revni učenci imajo upanje, da dobe primerne ustanove. — Letos se odpravi prvi letnik. Pouk bo trajal 4 leta. Učenci dobe na koncu učne dobe odhodna izpričevala, ki jim bodo dala po izpolnitvi zakonitih predpogojev pravico do samostojnega izvrševanja puškarske obrti. Šola bode nastanjena za sedaj v prostorih državne gimnazije, kjer se nahaja tudi ravnateljska pisarna puškarske šole. Vsa podrobnejša pojasnila daje ravnateljstvo strokovne šole za puškarstvo v Kranju.

— **Poziv vsem vpokojencem, invalidom in vdovam južne železnice.** Pozivate se, da se polnoštevilno zberete na protestnem shodu v nedeljo, dne 18. t. m. ob 2. uri popoldne v Mestnem domu v Ljubljani. Protestirali bomo proti temu, zakaj ministrstvo toliko časa zadržuje in ne dovoli juž. žel., da bi izplačala draginske doklade na milostno pokojnino. Južna železnica je pripravljena to storiti takoj, ako dovoli ministrstvo. Zadrževali bomo, da se nas upošteva v novi službeni pragmatiki ravno tako, kakor naše aktivne kolege, kateri poljejo šele v pokoj, ker mi smo plačevali našo pokojnino v zdravi valuti. Obenem pa prosimo, ako je kateri gospod minister, oziroma gospod državni poslanec pripravljen posetiti naš shod, da bode na lastne oči videl največjo revščino. Pridite vsi na shod, stvar je zelo važna. Istočasno se vrši tudi shod v Narodnem domu v Mariboru. Odbor.

Iz stranke.

OKLIC!

Vse somišljenike NSS pozivljajo krajevne organizacije, da na vseh shodih, sestankih ter ob vsaki priliki, nabirajo za propagandni sklad narodnih socialistov. Z vsemi silami delajmo na to, da bo »Milijonski sklad par« v prid narodno-socialističnemu skladu v najkrajšem času dosežen. Zbirajmo, delujmo in odgovorimo vsem nesramnim gonjam naših nasprotnikov s tem, da gmotno podpremo naše propagandno delo. Na delo tovariši! Prispevki se pošiljajo na strankinega blagajnika v Ljubljani, tajništvo NSS »Narodni dom«.

ZA »MILIJONSKI SKLAD PAR«

se je nabralo med tov. kraj. organizacije za Trnovo ob priliki shoda 9.050 par. Iskrena hvala! Tovariši ne zaostajajte in teknujte med seboj. Na delo!

Velik shod in ustanovitev krajevne organizacije NSS v Radečah.

V nedeljo po prvi maši se je vršil v Radečah na trgu pri ogromni udeležbi javen shod narodno-socialistič-

ne stranke. Shoda so se udeležili kmetje in delavci in je vladalo z ozirom na razpisane nadomestne volitve, ki se imajo v Radečah vršiti prihodnje nedeljo, veliko zanimanje. Shod je otvoril in mu predsedoval član nadzorstva NSS R. Est, ki se je zahvalil za udeležbo ter raztolmačil pomen shoda. Nato je poročal poslanec A. Brandtner o notranje političnem položaju ter se pri tem bavil osobito z anarhijo od zgoraj, kar dokazujejo najnovejši ukrepi glede nadomestnih volitev. Podžupan mesta Celje D. Žabkar je razkrinjal dosedanje liberalno in klerikalno občinsko gospodarstvo v Radečah ter je žel za svoja izvajanja, katerim so zborovalci sledili z velikim zanimanjem, neprestano pritrdjevanje. Predsednik Est se je zborovalcem zahvalil za veliko disciplino, ki pri zadnjih shodih v Radečah ni bila običajna ter nato shod zaključil.

Po shodu se je vršilo ustanovno zborovanje krajevne organizacije NSS za Radeče. Izvoljeni so bili: Predsednik Bevk Jernej, podpreds. Jazbec I., tajnik Kozel Joško, blagajnik Coliamti Franc. Odborniki: Novak Lojze, Burkelc Jakob, Kumclj Janez, Pohar Aibet, Tržan Alojz. Priljubljenoemu novozvoljenemu predsedniku so čestitali.

Log pri Brezovici. V nedeljo, dne 11. t. m. se je pri nas ustanovila Krajevna organizacija NSS. Na občnem zboru, na katerem je poročal narodni poslanec tov. Deržič, je bil izbran sledeči odbor: predsednik Anton Rus, tajnik Anton Raztresen, blagajnik Franc Buh, odborniki: Pankracij Krašovec, Janez Remžgar in Matija Pečenik. Zbrani somišljeniki NSS so bili nadyse veseli nad prihodom neumornega predsednika NSS poslanca Deržiča, ki se je sam potrudil tudi v našo vas. Upamo, da bomo tudi tu dobili v naše vrste vse, ki hočejo delovati v narodnem in socialnem delu, v dobrobit našega proletarijata. Novi odbor pa naj začne z delom in vstrajnim razširjanjem naših idej.

Shod NSS za poljanski okraj.

Dne 14. t. m. zvečer se je vršil v gost. pri Turku shod kraj. organizacije NSS za Poljanski okraj. Kako veliko zanimanje vlada za boj, ki ga vodi narodno-socialistična stranka proti korpumpirani JDS kliki je pokazala sijajna udeležba shoda. Obe gostilniški sobi sta bili nabito polni, tako da je moralo mnogo zborovalcev poslušati izvajanja govornikov zunaj na vrtu. Tov. Peska so zborovalci ob prihodu pozdravili z živahnim ploskanjem in živijo klici. Shod je otvoril predsednik krajevne organizacije tov. Babnik, nakar je poročal župan tov. Pesek o zažvoženem ljubljanskem občinskem gospodarstvu ter navajal vzroke, radi katerih se branijo njegove potrditve, med katerimi je glavni komunalna banka, ki bo napravila konec liberalni samopasnosti. Poslanec Brandtner se je bavil z našim državnim gospodarstvom, ki se ne more primerjati z moderno državo. Govoril je obširno o aferi tov. Peska ter dokazoval, da je NSS v tem vprašanju pravilno postopala. Tov. Rebec je govoril za Peska v imenu primorskih beguncev, ki jim je bil Pesek vedno naklonjen. Govorilo je še več drugih govornikov, ki so vsi obsojali našo notranjo in zunanjo politiko, ki tira v propast našo državo. Vsem govorom, posebno pa govoru tov. Brandtnerja so zborovalci neprestano pritrdjevali. Na shodu je vladalo veliko ogorčenje proti liberalni kliki, ki se poslužuje proti svojim političnim nasprotnikom vseh najogabnejših sredstev. Za tov. Peska pa je vladalo veliko navdušenje in prepričanje, da bo kljub vsem intrigam zopet izvoljen za ljubljanskega župana. Krajevna organizacija NSS za poljanski okraj je s tem sijajnim shodom ponovno dokumentirala, da vrši v polni meri svojo dolžnost.

Shod NSS za št. jacobski okraj.

Dne 14. t. m. se je vršil dobro obiskan shod v restavr. Lozar pri Sv. Jakobu. Predsedoval je tov. Zorko, ki je po jedernatem nagovoru podal besedo poslancu Deržiču. Ta je v nad tiro dolgem govoru obrazložil naš notranji položaj ter bičal koruptne razmere vladajoče klike. Poslušalci so z velikim

zanimanjem sledili njegovim izvajanjem ter mu burno pritrjevali. Ko je ob pol 10. uri prišel tov. Pesek s shoda na Poljanah, so ga zborovalci pristrčno pozdravili. V svojem govoru se je pečal o ljubljanskem občinskem gospodarstvu in o komunalnem programu NSS. Za svoja stvarna pojasnila je žel glasno pritrjevanje. Tov. Juvan je stvarno obrazložil afero Pesek in je žigosal postopanje vlade in demokratov. Ko je končal s stavkom: »Pesek je in bo ljubljanski župan«, ploskanje kar ni hotelo ponehati. Ob 11. je zaključil predsednik shod, ter povabil naj se udeleže v nedeljo 18. t. m. velikega shoda NSS, ki se vrši ob 10 dopoldne v Mestnem domu.

Krajevnim organizacijam se je razposlal dopis glede stranknih prispevkov. Nekatere organizacije so že začele pošiljati zneske, niso pa dosedaj še naznanile vseh organizacij. Da bomo imeli natančno evidenco prosimo, da takoj pošljete seznime. Treba je navesti tudi poklic in za koliko mesecev je dotičnik že vplačal. Isto velja glede znakov. Vsaka kraj. org. je dobila primerno število znakov. Nekatere organizacije so že poravnale, druge le deloma in nekaj pa še prav nič. Torej prosimo dotične organizacije,

VELIKA IZBIRA OTROŠKIH VOZIČKOV DVOKOLES IN ŠIVALNIH STROJEV PO CENI:
F. BATJEL, Ljubljana,
Stari trg št. 28.

Sprejme se v polno popravo za emajliranje z ognjem in poniklanje dvokolesa, otroški vozički šivalni in razni stroji.

Mehanična delavnica
Karlovska cesta 4.

„Tribuna“ tovarna dvokoles in otroških vozičkov, Ljubljana, Karlovska cesta.

je, da vključ temu, da še niso razprodale vseh znakov, naj pošljejo svoto do sedaj prodanih znakov, zato so dobili tudi po več položnic poštnege čekov. urada. Obenem opozarjamo na današnji oklic »milijonskega sklada par«. Torej na delo tovariši!

Centenim tovarišem, kateri so podpisali obveznice naznanjamo, da se jim je razposlala primerna okrožnica lgeđe stranknih prispevkov. V prigrabu so dobili tudi po več položnic pošt. čekov. urada. Apeliramo na vse tovariše, da ta okrožnica ne bo brez uspeha, da se bo redno nakazovalo zneske in tako uredilo naše finance.

Za tiskovni sklad so darovali: tovariši Rifl 24 kron in kraj. org. NSS v Slovenjem Gradcu 500 kron. — Požrtvovalnim tovarišem najiskrenejša hvala!

Listnica uredništva: Oni naročnik iz Spodnje Šiške, ki je poslal dne 12. t. m. 60 kron po položnici, naj naznani svoje ime in naslov, da mu bo moglo upravništvo zaračunati naročnino. — Vse naročnike, ki pošiljajo naročnino po položnici prosimo, da navedejo ob vsaki priliki natančen naslov. Upravništvo.

Odgovorni urednik H. Sever.
Izdaja konzorcij »Nove Pravde«.
Tiska »Zvezna tiskarna« v Ljubljani.

Priporočajoč dobro postrežbo, vedno sveže pivo, domača pristna vina in dobro kuhinjo po zelo znižanih cenah, prosim za obilen obisk —

FRANJO STIKLER
Restavracija juž. kolodvor Maribor.

Franc Brumat
Ljubljana
6—12
Vsakovrstna manufaktur
Mestni trg
št. 25, I. n.

Kdor hoče imeti res s pravimi predvojnimi barvami prepleskano hišo, naj se obrne
===== edino le na domačo tvrdko =====

Tone Malgaj

13—14 pleskar in ličar
Ljubljana, Kolodvorska ulica št. 6.

Pnevmatike

za avto in kolesa v vseh demizijah, gumijeve predmete, vsakovrstne žice za električno napeljavo, elektrotehnični material in vsakovrstne potrebščine priporoča po najnižjih cenah 11—15

M. KUŠTRIN

Ljubljana

Dunajska cesta št. 20

Telefon št. 470.

Podružnica: Maribor

Jurčičeva ulica št. 9.

: Slovenska banka :
LJUBLJANA, Krekov trg 10, nasproti Mestnemu domu.

Vplačana delniška glavica K 30.000.000. — Tel. št. 567. Ček. račun 12.205.

Obreštuje najugodnejše vloge na knjižice in v tekočem računu.
Izvršuje vse bančne posle najkulantneje.

Naročajte in razširjajte Novo Pravdo!

Kapital: 20.000.000 kron.

Rezerve okrog 6.000.000 K.

Slovenska eskomptna banka

LJUBLJANA
Šelenburgova ul. 1.

Interesna skupnost s „Hrvatsko eskomptno banko“ in „Srbsko banko“ v Zagrebu.

Izvršuje vse bančne transakcije najkulantneje.

Denarne vloge - Nakup in prodaja: efektov, deviz, valut - eskompt menic, terjatev, faktur - Akreditivi - Borza. 20—5

Ministrstvo financ Kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev

7% državno investicijsko posojilo l. 1921 v iznosu Din. 500.000.000.

Poziv na vpis.

Minister financ Kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev na temelju Uredbe z dne 27./VI. 1921 Dšt. 7941 v zakonjene s členom 130 Ustave pozivlje na vpis

7% državnega investicijskega posojila v nominalnem znesku Din. 500.000.000.

To posojilo je investicijsko ter se bo porabilo izključno v svrhu splošnega dobra kakor: popravilo, izvršitev in razširjenje železniškega prometa, stavbo novih in dovršenje započelih železniških prog, napravo in popravila pristanišč, cest, potov itd.

Nominalni iznos posojila je D. 500.000.000 izdan al pari v kosih po Din. 100, 500, 1000, 5000 in 10.000 v 50.000 serijah po 100 števil, obresti so 7% na leto ter se izplačujejo dekurzivno brez vsakega odbitka v polletnih kuponih in to 15. marca in 15. septembra vsakega leta pri vseh javnih blagajnicah in zato pooblaščenih denarnih zavodih brez odbitka kakoršnega koli davka, koleka in takse.

Prvi kupon se izplačuje 15. marca 1922. V teku 10 let se to posojilo ne more konvertirati, niti v tem času obrestna mera znižati. V slučaju, da se posojilo po preteku 10 let konvertira, mora se imejteljem obveznic ponuditi izplačilo v nominalnem iznosu.

Posojilo je amortizacijsko ter se izdaja na 50 let. Amortizacija počinja 4 leta po emisiji, ter se vrši enkrat na leto pri Generalni direkciji državnih dolgov z žrebanjem ali odkupom po določenem amortizacijskem načrtu, ki je na obveznici natisnjen. Posojilo je zavarovano z hipoteko, a potrebna vsota za anuitet (obresti in amortizacijo) stavila se bo vsako leto v budget (državni proračun), za pokritje pa bodo služili pred vsem dohodki dotičnega investicijskega objekta.

Kuponi zastarajo 5 let potem, ko so zapadli, a izžrebane obveznice 30 let po žrebanju.

Posojilo bo kotirano na vseh domačih borzah.

Obveznice tega posojila so ravnopravne ostalim državnim obveznicam, uživajo pupilarno varnost, morejo se polagati kakor kavcije, upotrebjavati za fonde, ustanove, depozite pri vseh javnih blagajnah in privatnih podjetjih.

Obveznice se morajo lombardirati pri Narodni banki Kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev ter njenih podružnicah po zakonitih predpisih.

Obveznice in kuponi tega posojila so prosti vsakega sedanjega in bodočega davka in doklade, kakor državnih tako tudi ostalih (oblastnih, okrožnih, sreznih in občinskih) kakor tudi vseh taks in pristojb v kraljevini.

Vpis se bo vršil od 1. do 30. septembra 1921

pri vseh denarnih zavodih Kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev pod zgoraj navedenimi pogoji (za vsakih 100 Din. obveznice Din. 100 v gotovini). Za kontrolo porabe tega posojila se bo izvolil posebni parlamentarni odbor.

Ko bo celo posojilo porabljeno, podal bo minister financ Narodni skupščini Kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev poročilo o skupni porabi istega.

BEOGRAD, meseca julija 1921.

Minister financ:

Dr. Kosta Kumanudi, l. r.